

JULIANE KOKOTT

FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA

Az ismertetés napja: 2004. október 28.¹

I — Bevezetés

1. Az alapeljárás felperese, R. Garcia Blanco, Spanyolországban a munkanélküli-segély különleges formájában részesült a múltban. Ez idő alatt a törvény szerinti nyugdíjbiztosítási járulékokat az állami munkaügyi intézet fizette a nevében. Miután betöltötte a 65. évét, R. Garcia Blanco igényt tart a törvény szerinti öregségi nyugdíjra. Az alapügyben az volt a jogvita tárgya, hogy az azon időszakban befizetett nyugdíjjárulékot, amely alatt R. Garcia Blanco a különleges munkanélküli-segélyben részesült, figyelembe kell-e venni a törvény szerinti öregségi nyugdíjhoz szükséges várakozási idő számításánál, illetve hogy annak esetleges figyelmen kívül hagyása a migráns munkavállalókkal szembeni állampolgárság alapján történő hátrányos megkülönböztetésnek minősül-e.

Bíróság elé a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló, 1971. június 14-i 1408/71/EGK tanácsi rendelet (a továbbiakban: 1408/71 rendelet)² értelmezése végett. Ezek a kérdések tartalmilag megegyeznek a C-306/03. sz. (Salgado Alonso-) ügyben előterjesztett kérdésekkel³.

3. A Bíróság előtti eljárás folyamán időközben megadták R. Garcia Blancónak a törvény szerinti öregségi nyugdíjat, úgyhogy most már az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elintézése a kérdés.

2. Ezzel kapcsolatban a Juzgado de lo Social nº 3 de Orense (a továbbiakban: a kérdést feltevő bíróság is) két kérdést terjesztett a

2 — HL L 149., 2. o. A szociális rendszerek koordinálásáról szóló, 2004. április 29-i 883/2004/EK európai tanácsi és parlamenti rendelet (HL L 166., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 5. kötet, 72. o., helyesbítés: HL L 200., 1. o.) 90. és 91. cikke az 1408/71 rendelet hatályon kívül helyezését és új rendelet alkotását írja elő. Időbeli okok miatt azonban a jelen ügyre az 1408/71 rendelet mégis alkalmazható marad; az 1. cikk r) pontjának itt irányadó változata az 1998. június 29-i 1606/98/EK tanácsi rendeletben (HL L 209., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 3. kötet, 308. o.) található meg, a többi idézett rendelkezés az 1408/71 rendeletnek az 1996. december 2-i 118/97/EK tanácsi rendelet (HL 1997. L 28., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 3. kötet, 3. o.) által módosított változatában található.

3 — Lásd ezzel kapcsolatban mai napi indítványomat a C-306/03. sz. ügyben (2005. január 20-i ítélet, EBHT 2005, I-705. és I-707. o.).

1 — Eredeti nyelv: német.

II — Jogi háttér

nyök illetik, mint az adott tagállam állampolgárait.”

A — A közösségi jog

4. Ennek az ügynek a közösségi jogi keretét az 1408/71 rendelet adja. Ennek 1. cikk r) pontja a következőképpen határozza meg a „biztosítási idő” fogalmát:

„az a járulékfizetési időszak vagy szolgálati idő, vagy önálló vállalkozóként folytatott tevékenységi időszak, amelyet azok a jogszabályok, amelyek szerint az adott időszakot megszerezték, vagy az megszerzettnek tekintendő, biztosítási időként határoznak meg vagy ismernek el, valamint más [helyesen: minden más] hasonló időszak, amelyet az említett jogszabályok a biztosítási idővel egyenértékűnek tekintenek; a köztisztviselőkre vonatkozó különleges rendszerek keretében szerzett időszakok szintén biztosítási időnek tekintendők.”

5. Az 1408/71 rendelet 3. cikkének (1) bekezdése így hangzik:

„E rendelet különös rendelkezéseire is figyelemmel az e rendelet hatálya alá tartozó olyan személyeket, akik egy tagállam területén lakóhellyel rendelkeznek, bármely tagállam jogszabályai szerint ugyanolyan kötelezettségek terhelik és ugyanolyan elő-

6. Az 1408/71 rendelet 45. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik a biztosítási és otthagási idők figyelembevételéről:

„Ha a tagállam jogszabályai az ellátásokra való jogosultság megszerzését, fenntartását vagy feléledését a 2. vagy 3. bekezdés értelmében különleges rendszernek nem számító rendszer keretében biztosítási vagy tartózkodási idő megszerzésétől teszik függővé, az adott tagállam illetékes intézménye, ha szükséges, figyelembe veszi a más tagállamok jogszabályai szerint szerzett biztosítási vagy tartózkodási időt, akár általános, akár különleges rendszer keretében szerezték azokat, akár munkavállalóként, akár önálló vállalkozóként. E tekintetben ugyanúgy veszi figyelembe ezeket az időszakokat, mintha azt az általa alkalmazott jogszabályok szerint szerezték volna meg.”

7. Az 1408/71 rendelet 46. cikkének (2) bekezdése előírja:

„Ha az egyik tagállam jogszabályainak az ellátásokra való jogosultságra vonatkozó feltételei csak a 45. cikk vagy a 40. cikk

(3) bekezdése alkalmazását követően teljesültek, a következő szabályokat kell alkalmazni:

a) az intézmény meghatározza azt az elméleti összeget, amelyet az érintett személy igényelhetne, ha az összes olyan biztosítási, illetve tartózkodási időt, amelyet a tagállamok azon jogszabályai szerint szerzett, amelyek hatálya alá a munkavállaló vagy önálló vállalkozó tartozott, az adott tagállamban a tagállam által az ellátások megállapításának időpontjában alkalmazott jogszabályok szerint szerezte volna. Ha az ellátás összege független a megszerzett időtartamától, ezt az összeget az e pontban említett elméleti összegnek kell tekinteni.

b) az illetékes intézmény ezt követően meghatározza az ellátás tényleges összegét az előző pontban említett elméleti összeg alapján, valamint az ezen intézmény által alkalmazott jogszabályok szerint a biztosítási esemény bekövetkezését megelőzően szerzett biztosítási vagy tartózkodási időnek az összes érintett tagállam jogszabályai szerint a biztosítási esemény bekövetkezését megelőzően szerzett biztosítási vagy tartózkodási időhöz viszonyított arányában.”

8. Az egy évnél rövidebb biztosítási és tartózkodási időkkel kapcsolatban az 1408/71 rendelet 48. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A 46. cikk (2) bekezdésétől függetlenül a tagállam intézménye nem köteles biztosítani az ellátást a biztosítási esemény bekövetkezésékor figyelembe vett, az általa alkalmazott jogszabályok szerint szerzett időszakok vonatkozásában, ha:

— az említett időszakok hossza nem éri el az egy évet,

és

csak ezeket az időszakokat figyelembe véve nem keletkezik jogosultság az ellátásra a fenti jogszabályok rendelkezései értelmében.

(2) A 46. cikk (2) bekezdése rendelkezéseinek alkalmazásában a b) pont rendelkezései kivételével más érintett tagállamok illetékes intézménye figyelembe veszi az (1) bekezdésben említett időszakot.

(3) Ha az (1) bekezdés rendelkezéseinek alkalmazása mentesítené az érintett államok valamennyi intézményét kötelezettségeik teljesítése alól, az ellátást kizárólag a legutolsó olyan állam jogszabályai szerint kell biztosítani, amely jogszabályainak feltételeit teljesítették, mintha a 45. cikk (1)–(4) bekezdésének megfelelően szerzett és figyelembe vett valamennyi biztosítási időt ezen állam jogszabályai szerint szerezték volna meg.”

— és

— egy kétéves különleges járulékfizetési időszakot közvetlenül a jogosultságot keletkeztető eseményt megelőző 15 éven belül.

B — A nemzeti jog

9. A spanyol általános társadalombiztosítási törvény új változata (*Texto Refundido de la Ley General de la Seguridad Social*⁴, a továbbiakban: TRLGSS) a 161. cikke (1) bekezdésének b) pontjában előírja, hogy az öregségi nyugdíjra való jogosultság megszerzéséhez kétféle várakozási időt kell teljesíteni:

— egy minimum tizenöt éves általános járulékfizetési időszakot

10. Az 52. életévüket betöltött munkanélküliek már a törvény szerinti nyugdíjkorhatár elérése előtt a munkanélküli-segély egy különleges formájában részesülnek a TRLGSS 215. cikke (1) bekezdésének 3. pontja szerint (*subsidio por desempleo*, a továbbiakban: különleges munkanélküli-segély). Ennek feltétele többek között, hogy az érintett legalább hat évi, törvény szerinti munkanélküli-biztosítási járulékfizetést tudjon igazolni, és ezenkívül a törvény szerinti öregségi nyugdíjhoz szükséges minden feltételnek megfelelően, kivéve a nyugdíjkorhatár betöltését.

11. A TRLGSS 218. cikk (2) bekezdése szerint a munkanélküli-biztosítási intézmény (*Organismo Gestor del Seguro de Desempleo*) a különleges munkanélküli-segély folyósítása mellett az ellátásban részesülő nevében minden olyan hónapra, amelyben a jogosult-

4 — A Real Decreto Legislativo 1/1994 2004. június 20-i változatában (Boletín Oficial del Estado (B.O.E.) 2004. június 29-i 154. sz.), módosította az 1998. december 30-i 50/1998. sz. törvény (1998. december 30-i B.O.E., hatályba lépett 1999. január 1-jén).

sága fennállt, befizeti a törvény szerinti öregségnyugdíj-biztosítás járulékait is.

12. A különleges munkanélküli-segélyben részesülők javára befizetett nyugdíjjárulék hatását a TRLGSS 28. kiegészítő rendelkezése⁵ a következőképpen korlátozza).

13. Mindenesetre az igazgatási gyakorlat az INEM által a különleges munkanélküli-segélyben részesülők nevében befizetett törvény szerinti nyugdíjbiztosítási járulékot az 1408/71 rendelet 48. cikk (1) bekezdésével összefüggésben figyelembe veszi; ez az INSS és az INEM egy 1999-es közös igazgatási utasításán⁶ alapul.

III — A tényállás és az eljárás

Előzmények

„A TRLGSS 218. cikk (2) bekezdése alapján a biztosítási intézmény által a nyugdíjbiztosítás keretében befizetett járulékokat az öregségi nyugdíj alapösszegének és az erre alkalmazandó százalékos arány meghatározásakor figyelembe kell venni. Ezek a járulékok semmi esetre sem érvényesek és joghatályosak a TRLGSS 161. cikke (1) bekezdésének c) pontja által megkövetelt minimális járulékfizetési idő igazolására, amit az 52. életévüket betöltött személyek számára nyújtandó [munkanélküli] járadék kérvényezésekor a 215. cikk (1) bekezdésének 3. pontja szerint igazolni kell.”

14. R. Rosa García Blanco, aki 1935. október 9-én született, és 2002. május 14-én hunyt el⁷, 1966 és 1984 között Németországban dolgozott mint munkavállaló. Ennek alapján a német törvényi nyugdíjbiztosítási rendszer-

6 — 1999. április 16-i 3/99. sz. körlevél (Circular conjunta sobre modificación de los criterios de reconocimiento del subsidio por desempleo establecido en el artículo 215.1.3 del TRLGSS para mayores de 52 años, que afectan a trabajadores emigrantes retornados de la Unión Europea/Espacio Económico Europeo); a harmadik szolgálati utasítás e körlevélben így szól: „Las cotizaciones efectuadas por el INEM durante la percepción del subsidio para mayores de 52 años por la contingencia de jubilación ... deberán tenerse en cuenta, a efectos de lo dispuesto en el artículo 48.1 del Reglamento CEE 1408/71 cuando el interesado solicite la pensión contributiva de jubilación española que le corresponda.”

7 — Képviselője által a szóbeli szakasz során közölt adatok.

5 — Az 1998/50. sz. törvény 21. kiegészítő rendelkezése tartalmazza (idézve a 4. lábjegyzetben)

ben teljesített, 209 hónapos (bő 17 éves) járulékfizetési időszakra tekinthet vissza.

A törvény szerinti öregségi nyugdíj iránti kérelem

15. 1984. június 1-je és 1984. december 2-a között R. García Blanco egy spanyol–német megállapodás alapján Spanyolországban járulékalapú ellátásban részesült a törvény szerinti munkanélküli-ellátás keretében, amelyet az állami munkaügyi intézet (*Instituto Nacional de Empleo*, a továbbiakban: INEM) folyósított részére. Ezen időszakban az INEM fizette a nevében a járulékokat a spanyol törvényi társadalombiztosítási rendszer valamennyi alrendszerébe (így a törvény szerinti nyugdíjbiztosítási rendszerbe is), amely egy 185 napos (kb. hat hónapos) járulékfizetési időszakot eredményezett.

16. 1989-től R. García Blanco az 52 év fölötti munkavállalóknak járó különleges munkanélküli-segélyben részesült. Ennek alapján az INEM egy 4080 napos időszakon (azaz több mint 11 éven keresztül) keresztül fizette utána a TRLGSS 218. cikkének (2) bekezdése szerinti spanyol törvény szerinti nyugdíjbiztosítási-járulékot.

17. Ezenkívül, az iratok szerint R. García Blanco, aki együtt élt az édesanyjával, annak halála után, 1989. december 1-jétől törvény szerinti hozzátartozói nyugdíjban is részesült.

18. R. García Blanco, miután 2000-ben betöltötte a 65. életévét, a spanyol társadalombiztosításnál törvény szerinti öregségi nyugdíjat igényelt. A spanyol társadalombiztosítási intézmény (*Instituto Nacional de Seguridad Social*, a továbbiakban: INSS) 2001. április 27-i válaszában elutasította ezt a kérelmet. Az indokolás szerint R. García Blanco Spanyolországban nem teljesítette a szükséges minimális járulékfizetési időt. Az a 4080 napos időszak, amely alatt R. García Blanco mint különleges munkanélküli-segélyben részesülő helyett az INEM fizette a nyugdíjjárulékot, a TRLGSS 28. kiegészítő rendelkezése alapján nem vehető figyelembe. A fennmaradó 185 napos időszak, amely alatt R. García Blanco mint a törvény szerinti munkanélküli-ellátás keretében járulékalapú ellátásban részesülő után társadalombiztosítási járulékbefizetésre került sor, az 1408/71 rendelet 48. cikk (1) bekezdése alapján nem vehető figyelembe, mivel nem éri el az egy évet.

19. Ez ellen az elutasítás ellen R. García Blanco a kérdést előterjesztő bíróság előtt keresett jogorvoslatot. Az INSS és a *Tesoria*

General de la Seguridad Social (a továbbiakban: TGSS) ellen indított keresetet, és lényegében azzal érvelt, hogy nemcsak a Spanyolországban szerzett 185 napos nyugdíjjáradék-fizetési időszakot, hanem azokat a járadékokat is figyelembe kell venni, amelyeket az INEM fizetett be a nevében a törvény szerinti nyugdíjbiztosításba az idő alatt, amíg a különleges munkanélküli-segélyben részesült, és így összesen 4265 spanyolországi járadékfizetési napja van (bő tizenegy év és nyolc hónap).

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem

olyan időszakban, amelyben az bizonyos munkanélküli-ellátásban részesült, befizetett öregségnyugdíj-járadékokat nem lehet a nemzeti jogszabályokban előírt várakozási idő számítása és az öregségi ellátáshoz való jog megszerzése szempontjából figyelembe venni, ha ennek következményeként a hosszú távú munkanélküliség miatt, amelytől e járadéknak meg kellene óvni a munkavállalót, teljességgel lehetetlennek bizonyul számára, hogy más öregségnyugdíj-járadék befizetését igazolja azon kívül, amit a törvény joghatás nélkülinek minősített, akkor, ha a nemzeti jog e rendelkezése csak azokat a munkavállalókat érinti, akik éltek a szabad mozgás jogával, és nem tudják a nemzeti öregségi nyugdíjra való jogosultságot igazolni, annak ellenére, hogy ezek a várakozási idők a fent említett rendelet 45. cikke szerint megszerzettnek tekintendők?

20. 2002. március 30-i végzésével a Juzgado de lo Social nº 3 de Orense eljárását felfüggesztette, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

„1) Ellentétes-e az EK 12. cikkel, az EK 39–42. cikkel (korábban az Európai Közösség létrehozásáról szóló szerződés 6. és 48–52. cikke) és az 1971. július 17-i 1408/71/EGK rendelet 45. cikkével a nemzeti jog egy olyan rendelkezése, amely szerint a munkanélküli-biztosítási intézmény által a munkavállaló nevében

2) Ellentétes-e az EK 12. cikkel, az EK 39–42. cikkel (korábban az Európai Közösség létrehozásáról szóló szerződés 6. és 48–52. cikke) és az 1971. július 17-i 1408/71/EGK rendelet 48. cikkének (1) bekezdésével a nemzeti jog egy olyan rendelkezése, amely szerint a munkanélküli-biztosítási intézmény által a munkavállaló nevében olyan időszakban, amelyben az bizonyos munkanélküli-ellátásban részesült, befizetett

öregségnyugdíj-járulékokat nem lehet figyelembe venni, ha ennek következményeként »valamely tagállam jogszabályai szerint szerzett biztosítási vagy tartózkodási időknél a teljes tartama eléri az egy évet«, a hosszú távú munkanélküliség miatt, amelytől e járadéknak meg kellene óvni a munkavállalót, teljességgel lehetetlennek bizonyul számára, hogy más öregségnyugdíj-járulék befizetését igazolja a munkanélküliség ideje alatt befizetetteken kívül, akkor, ha a nemzeti jog e rendelkezése csak azokat a munkavállalókat érinti, akik éltek a szabad mozgás jogával, és nem tudják a nemzeti öregségi nyugdíjra való jogosultságot igazolni, annak ellenére, hogy a nemzeti biztosítási intézmény a fent említett rendelet 48. cikkének (1) bekezdése alapján nem mentesül a nemzeti ellátások folyósításának kötelezettsége alól?»

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem benyújtása óta lefolyt eljárás

21. 2003. április 8-i levelében az INSS arról tájékoztatta a Bíróságot, hogy a 2003. április 3-i határozatával engedélyezte az időközben elhunyt R. García Blanco részére az általa kérelmezett törvény szerinti öregségi nyugdíj folyósítását. A határozat egyebekben tartalmazott egy felszólítást, hogy válasszon ezen

öregségi nyugdíj, illetve a már korábban engedélyezett hozzátartozói nyugdíj között⁸, mert a kettő egymással összeegyeztethetetlen, azaz ezek egyidejűleg nem folyósíthatók. E választási joga alapján Dolores García Blanco, a biztosított lánya és jogutóda, azonnal a hozzátartozói nyugdíj mellett döntött.

22. Ilyen előzmények alapján 2003. április 10-én kelt levelében a Bíróság Hivatalának vezetője arra kérte a kérdést előterjesztő bíróságot, hogy nyilatkozzon arról, visszavonja-e az előzetes döntéshozatal iránti kérelmét. A kérdést előterjesztő bíróság 2003. április 11-i levelében azt válaszolta, hogy fenntartja a kérelmét, többek között mivel a Bíróság válasza az e nemzeti bíróság előtt folyamatban lévő más eljárásoknál is alkalmazható lenne.

23. 2003. július 7-i és 2003. szeptember 18-i levelében a Bíróság Hivatala ismételtlen kérdést intézett a kérdést előterjesztő bírósághoz arra vonatkozóan, hogy az alapügy még folyamatban van-e előtte. A Hivatal rámutatott, hogy a Bíróságnak csak valamely tagállami bíróság előtt felfüggesztett eljárásban előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem vonatkozásában van hatásköre. Emlékeztette a kérdést előterjesztő bíróságot arra, hogy jogában áll ugyanezeket

⁸ — Lásd ezzel kapcsolatosan ezen indítvány 17. pontját.

a kérdéseket egy másik folyamatban lévő ügyben előzetes döntéshozatal céljából a Bíróság elé terjeszteni. 2003. október 1-jei válaszlevelében azonban a kérdést előterjesztő bíróság megerősítette, hogy az alapeljárás továbbra is folyamatban van előtte; és különösen, hogy a felperes nem vonta vissza a keresetet, az alperesek részéről pedig nem került sor az alapügy tárgyát képező nyugdíjhatározat kifejezett visszavonására.

24. A Bíróság előtti eljárásban R. García Blanco, a Bizottság, valamint –együttesen – az INSS és a TGSS tett szóbeli és írásbeli észrevételeket. A német kormány írásban, a spanyol kormány szóban fejtette ki álláspontját az eljárással kapcsolatban.

IV — Értékelés

25. Az eljárás menete kétségekre ad okot a tekintetben, hogy a Bíróság megválaszolhatja-e az előzetes döntéshozatal céljából elé terjesztett kérdéseket.

26. Egyedül az ügyben eljáró és a bírósági döntésért felelősséggel tartozó nemzeti bíróság feladata, hogy az ügy sajátosságaira

figyelemmel megítélje mind az előzetes döntéshozatal szükségességét ítéletének meghozatala szempontjából, mind pedig a Bíróság elé terjesztendő kérdések jelentőségét. Amennyiben tehát az előterjesztett kérdések a közösségi jog értelmezésére vonatkoznak, a Bíróság főszabály szerint köteles ezekről határozni. Csak abban az esetben utasíthatja el a tagállami bíróság által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés megválaszolását, ha közösségi rendelkezés értelmezése vagy érvényességének megítélése, amelyet a nemzeti bíróság kért, nyilvánvalóan semmilyen kapcsolatban nem áll a valósággal vagy az alapügy tárgyával, ha a kérdésfelvetés pusztán hipotetikus jellegű, vagy ha nem állnak rendelkezésre az elé terjesztett kérdések hasznos megválaszoláshoz szükséges ténybeli vagy jogi elemek⁹.

27. A Bíróság azonban úgy határozott, hogy kivételesen nem kötelessége megvizsgálni azokat a körülményeket, amelyek között a tagállami bíróság hozzá fordult¹⁰. Az együttműködés szelleme, amelyben az eljárást le kell folytatni, megköveteli a kérdést előterjesztő bíróság részéről annak tiszteletben tartását, hogy a Bíróság feladata a tagállami ítélkező tevékenység elősegítése, nem pedig

9 — Lásd például a C-415/93. sz. Bosman-ügyben 1995. december 15-én hozott ítéletet (EBHT 1995., I-4921. o., 38. pont), a C-379/98. sz. PreussenElektra-ügyben 2001. március 13-án hozott ítéletet (EBHT 2001., I-2099. o., 38. pont), a C-153/00. sz. Der Weduwe-ügyben 2002. december 10-én hozott ítéletet (EBHT 2002., I-11319. o., 31. pont), a C-448/01. sz. EVN AG und Wienstorm-ügyben 2003. december 4-én hozott ítéletet (EBHT 2003., I-14527. o.) 74. pontját és a C-480/00, C-481/00, C-482/00, C-484/00, C-489/00, C-490/00, C-491/00, C-497/00, C-498/00 és C-499/00 sz. Ribaldi egyesített ügyekben 2004. március 24-én hozott ítéletet (EBHT 2004., I-2943. o. o.) 72. pontját.

10 — PreussenElektra- (39. pont) és EVN AG und Wienstorm (75. pont) ítéletek, mindkettő idézve a 9. lőbjegyzetben.

az, hogy szakvéleményeket adjon általános vagy hipotetikus kérdésekben¹¹.

össze az igényjogosultságot növeli, igényjogosultságot azonban nem keletkeztet.

A — Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem eredeti elfogadhatósága

28. Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem eredetileg különösen azzal a ténnyel magyarázható, hogy R. García Blanco a kérelem benyújtásakor a TRLGSS 161. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerinti két várakozási idő közül nyilvánvalóan csak az egyiket teljesítette: a Németországban megszerzett több mint 17 éves biztosítási idő, amelyet az 1408/71 rendelet 45. cikkének (1) bekezdése alapján javára figyelembe kell venni, elegendő ugyan a 15 éves általános várakozási idő szempontjából. A rendelkezésre álló adatok szerint azonban úgy tűnik, hogy R. García Blanco nem rendelkezik a jogosultságot keletkeztető eseményt megelőző 15 éven belül szerzett kétéves különleges járulékfizetési időszakkal. E különleges várakozási idő bizonyítása érdekében tehát R. García Blancónak arra nyugdíjjárulékra kellett volna hivatkoznia, amit az INEM fizetett be a nevében az alatt az idő alatt, amíg ő a különleges munkanélküli-segélyben részesült. Ezt azonban nem engedi meg a TRLGSS 28. kiegészítő rendelkezése, amely szerint az ilyen járulékfizetési időszak mind-

29. A kérdések feltevésekor az alapeljárásban még lényeges volt annak eldöntése, hogy az 1408/71 rendelet 45. és 48. cikkével, valamint az EK 39–42. cikkével ellentétes-e egy olyan nemzeti jogi szabályozás, mint a TRLGSS 28. kiegészítő rendelkezése. Következésképpen az akkori időpontban az előzetes döntéshozatal iránti kérelem teljességgel elfogadható volt.

B — Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elintézése

30. Amint azonban a szóbeli és írásbeli szakasz alapján kiderült, az alapügy tényállásában időközben az alábbi két változás következett be: egyrészt engedélyezték R. García Blanco számára az igényelt törvény szerinti öregségi nyugdíjat. Másrészt a jogutódja úgy döntött, hogy ehelyett — bár már engedélyezték — a másik, magasabb összegű hozzátartozói nyugellátást veszi igénybe.

¹¹ — Bosmann- (60. pont), Der Weduwe- (32. pont) és EVN AG und Wienstorn (75. pont) ítéletek, egyenként idézve a 9. lábjegyzetben.

31. E két, a tényállásban bekövetkezett változás mindegyike kizárja az előzetes döntéshozatal iránti kérdések megválaszolásának szükségességét. Mivel egyrészt a törvény szerinti öregségi nyugdíj időközbeni engedélyezése egyértelművé tette, hogy a felek között már nem vitás a várakozási idő teljesítése. Másrészt az alapeljárás felperese, azáltal, hogy választási lehetőségével élve a hozzátartozói nyugdíj mellett döntött, világossá tette, hogy az eredetileg kérelmezett törvény szerinti öregségi nyugdíjat már nem kívánja igénybe venni.

32. Úgy tűnik, hogy az alapeljárásban részes felek között esetleges fizetési hátralékok sem képezik vita tárgyát. Így a Bíróság előtti szóbeli tárgyaláson a felperesi képviselő egyik idevágó észrevétele kapcsán az alperesek megerősítették, hogy R. Rosa García Blanco részére 65. életéve betöltésétől engedélyezték a törvény szerinti öregségi nyugdíjat, és ezért esetleges fizetési hátralékokról nincsen vita.

matban van is előtte, és nem vonta vissza az előzetes döntéshozatal iránti kérelmét, a két előzetes döntéshozatal iránti kérdésben a közösségi joggal kapcsolatban felvetett probléma mindenképpen már csak hipotetikus természetű. Az előzetes döntéshozatali kérelem ezzel elintéződött.

34. Ha ugyanezek a jogkérdések más eljárásokban újra felmerülnének, a kérdést előterjesztő bíróság nincs megfosztva attól a lehetőségtől, hogy azokban az eljárásokban újra előzetes döntéshozatal iránti kérelmet terjesszen elő. A jelen esetben azonban az előzetes döntéshozatal iránti kérdések megválaszolása nem járulna hozzá az alapügy megoldásához, hanem csak a közösségi joggal kapcsolatos szakvélemény lenne, amelynek adására a Bíróságnak az EK 234. cikk alapján folytatott eljárásban nincs hatásköre.

C — Az előzetes döntéshozatali eljárás következményei

33. Még ha tehát, mint azt a kérdést előterjesztő bíróság többször hangsúlyozta, az alapeljárás (formálisan) még mindig folya-

35. A jelen ügyben tehát a Bíróságnak egy olyan, ritkán előforduló előzetes döntéshozatal iránti kérelemmel van dolga, amely

eredetileg elfogadható volt ugyan, de ténybeli körülmények megváltozása miatt időközben okafogyottá vált.

egyszerűen a Bíróság előtt tett korábbi nyilatkozat pusztá eljárástechnikai következménye lenne.

36. Az első lehetséges megoldás az lenne a Bíróság számára, hogy az ügyet hivatalból törölje a nyilvántartásból¹². A törlés lehetőségét a Bíróság eljárási szabályzata¹³ tartalmazza a 77. és 78. cikkben, a Bíróságon kívüli megegyezés és a keresettől elállás esetére. Ha a jelen ügy megoldását e rendelkezésekben — legalábbis ezek alapgondolatában — keresnénk, akkor az eljárási szabályzat 103. cikke 1. §-ának megfelelően mindenképpen tekintettel kellene lenni az előzetes döntéshozatali eljárás azon sajátosságára, hogy az a Bíróság, illetve a tagállami bíróságok együttműködését jelenti. Az eljárási szabályzat 77. és 78. cikkének megfeleltethető elállási nyilatkozatnak ezért a kérdést előterjesztő bíróságtól mint az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezőjétől kellene származnia. A jelen ügyben azonban a nemzeti bíróság egyszer sem tett olyan nyilatkozatot a Bíróság felé, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet visszavonja, vagy hogy az előtte folyamatban lévő alapügy elintézését nyert. Ellenkezőleg, többszöri kérdésre megerősítette, hogy fenntartja kérelmét. Ezáltal az eljárás törlése a nyilvántartásból, ellentétben az eljárási szabályzat 77. és 78. cikkében írt esetekkel, nem

37. Másodsorban, az is elképzelhető lenne, hogy a Bíróság az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet elfogadhatatlannak nyilvánítja, illetve hatáskörének hiányát állapítja meg¹⁴. Ez a megoldás azonban nem felel meg a tényállás alakulásának az előzetes döntésre előterjesztett kérdések felmerülését követően: a kérdések nem voltak kezdettől fogva elfogadhatatlanok, hanem csak az előzetes döntéshozatal iránti kérelem benyújtását követően váltak okafogyottá. Ennek a Bíróság döntésében kifejezésre kell jutnia.

38. Mindezek alapján nekem úgy tűnik, hogy egy harmadik megoldásnak kellene elsőbbséget adni. A Bíróságnak azt kellene kimondania, hogy az *előzetes döntéshozatal iránti kérelem megválaszolása már nem szükséges*. Így járt el a Bíróság már a Djabali-ügyben¹⁵ is, amely erős hasonlóságokat mutat az alapeljárásbeli tényállással. Az illetékes

12 — Jacobs főtanácsnok, 1997. május 15-i indítványa 23. pontjában, a C-314/96. sz. Djabali-ügyben (EBHT 1998., I-1149, 1151. o.).

13 — Az Európai Közösségek Bíróságának 1991. június 19-i eljárási szabályzata (HL L 176., 7. o., helyesbítve: HL 1992. L 383., utoljára módosítva a 2004. április 19-i határozattal, HL L 132., 2. o.).

14 — A hatáskör hiányának megállapítása mellett érvel pl. Tizzano főtanácsnok 2004. március 25-i indítványa 59. pontjában (még nem került közzétételre), a C-315/02. sz. Lenz-ügyben.

15 — A C-314/96. sz. Djabali-ügyben 1998. március 12-én hozott ítélet (EBHT 1998., I-1149.).

állami szerv abban az esetben is kezdetben megtagadott a felperestől egy bizonyos szociális ellátást, amelyet később — a kereset-indítást, illetve az ügyben eljáró tagállami bíróság előzetes döntéshozatal iránti kérelmét követően — biztosított számára.

39. Ha a Bíróság kimondja, hogy már nem szükséges az előzetes döntéshozatal iránti kérelem megválaszolása, kifejezésre juttatja azt, hogy a kérdések nem voltak kezdetből fogva elfogadhatatlanok, azonban a Bíróságnak már nincs hatásköre azok megválaszolására az eljárás folyamán a tényállásban bekövetkezett változások miatt.

V — Véggövetkeztetések

40. A fenti megfontolások alapján azt javaslom, hogy a Bíróság a Juzgado de lo Social n° 3 de Orense által előzetes döntéshozatal céljából előterjesztett kérdésekről a következőképpen döntsön:

„Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem megválaszolása már nem szükséges.”